

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'ע

ערב שבת קודש

פרשת בא

ג' בשבט התשע"ה

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעליד

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ג' בשבט ה'תשע"ה - י' בשבט ה'תשע"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ג' בשבט	הל' שבת פרק ט-יא.	הל' עבודת כוכבים וחקותיהם פרק ד.	מל"ת שכ.
ש"ק	ד' בשבט	פרק יב-יד.	פרק ה.	מל"ת שכב.
א'	ה' בשבט	פרק טו-יז.	פרק ו.	מל"ת שכב.
ב'	ו' בשבט	פרק יח-כ.	פרק ז.	מל"ת שכא.
ג'	ז' בשבט	פרק כא-כג.	פרק ח.	מל"ת שכא.
ד'	ח' בשבט	פרק כד-כו.	פרק ט.	מ"ע קנה.
ה'	ט' בשבט	פרק כז-כט.	פרק י.	מ"ע קנה.
ו'	י' בשבט	פרק ל. הלכות עירובין.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מ"ע קנה.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							ד' 72 לפני הזריחה	ד' 120 לפני הזריחה	
5.31	5.05.5	12.23	11.53	9.14	6.47	5.46	5.24	4.37	ו', ג' בשבט
5.32	5.06.4	12.23	11.53	9.14	6.47	5.46	5.24	4.37	ש"ק, ד' בשבט
5.33	5.07.3	12.23	11.53	9.14	6.46	5.46	5.24	4.36	א', ה' בשבט
5.34	5.08.2	12.23	11.53	9.14	6.46	5.45	5.23	4.36	ב', ו' בשבט
5.35	5.09.2	12.24	11.54	9.14	6.45	5.45	5.23	4.36	ג', ז' בשבט
5.36	5.10.1	12.24	11.54	9.14	6.45	5.45	5.23	4.35	ד', ח' בשבט
5.36	5.11.0	12.24	11.54	9.14	6.44	5.44	5.22	4.35	ה', ט' בשבט
5.37	5.11.9	12.24	11.54	9.13	6.44	5.44	5.22	4.35	ו', י' בשבט

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להתמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "ככמו ארבע מינוטי" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
4:29	5:44	4:43	5:46	4:33	5:44	4:48	5:47	4:48	5:47
4:36	5:50	4:50	5:52	4:40	5:50	4:54	5:53	4:54	5:53

עורך אחראי: לוי צחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף צחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יור: הרב יוסף צחק הכהן אהרונב

כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

לנצל את ההצלחה למעלה מדרך הטבע

ארצו של 'יוסף' מבורכת גם כיום, ללא שינוי • השינוי בין קודם
ההסתלקות לאחריה הוא רק אצל היצר־הרע... • הלוואי שהיו מנצלים
את ההצלחה המופלגה המאירה עכשיו שלא בערך מבעבר • כיצד
אירע מופת גלוי על־ידי התקשרות נאמנה של חסיד לרבי? • משיחת
כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ובמילא, כשם ש"כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא
ברא דבר אחד לבטלה" (כדאינא בגמרא במסכת
שבת⁶), כמו כן אין גם זמן מיותר (לבטלה), כך
שצריך לנצל כל יום וכל רגע כדבעי – כדברי
כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם הצ"צ⁷: "אנן פועלי דיממי
אנן"⁸, כלומר, התפקיד שלנו הוא להאיר.
ולכן אומר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹ "טובה פעולה
אחת יותר מאלף אנחות": אפילו אם יתאנח אלף
אנחות, ויתאנח באמת – מוטב שיעשה פעולה אחת
בענייני תורה ומצוות, וישכח מאלף האנחות, כי,
אין הכוונה בשברון הגוף על ידי "אנחה (ש)שוברת
חצי גופו (או "כל גופו") של אדם"¹⁰, אלא אדרבה,

א. בקריאת! היום קראו הפסוק² "וליוסף אמר
מבורכת ה' ארצו" – שאמרו כ"ק מו"ח אדמו"ר
פעם בהתוועדות³ בנוגע לעצמו...
ויש צורך להבהיר שעניין זה ישנו בתקפו גם
כיום, למרות שעברו כמה שנים מאז ההסתלקות.
ובהקדמה – שישנם כאלה⁴ שאצלם משתמשים
בלשון "אותנו עזב לאנחות"...
ביטוי כזה – לא אומר ("דאָס וועל איך ניט
זאָגן"), שכן, כ"ק מו"ח אדמו"ר... לא היה גורס
"אנחות", ומה גם שזהו היפך דרך החסידות.
וטעם הדבר: כל זמן שהנשמה בקרבי, ישנה
השליחות שהטיל הקב"ה על כל אחד ואחת
מישראל, בנתנו לו מספר מוגבל של ימים – "ימים
יוצרו ולו אחד בהם"⁵ – בשביל למלא שליחות זו,

6 עז, ב.

7 שיחת שמח"ת בסעודה תרצ"ו ס"ו (לקו"ד ח"ב רי, רע"ב.
סה"ש תרצ"ו ע' 25, ובהנסמן שם בהערה 15). וראה גם
אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' יז (נעתק ב"היום
יום" כט טבת).

8 עירובין סה, א.

9 לקו"ד ח"ב שנה, א. אגרות קודש שלו ח"ב ע' ע. עב. "היום
יום" ח אדר שני, ובכ"מ.

10 ברכות נה, רע"ב. וש"נ.

1 שיחת זו התחיל כ"ק אדמו"ר בקול בוכים, כשמידי פעם נפסק
הדיבור בבכי.

2 ברכה לג, יג.

3 שיחת שמח"ת בסעודת היום תש"ה ס"י (סה"ש תש"ה ע' 61
ואילך). וראה גם שיחת יום שמח"ת תשי"א ס"ג (תורת מנחם
– התוועדות ח"ב ע' 48 ואילך).

4 וכפי שאומר חותני: "בא זיי"...

5 תהלים קלט, טז. וראה לקו"ש חט"ז ע' 273. וש"נ.

לו עסק עם מי שאין לו את התוקף שצריך להיות אצל חסיד – יכול הוא להתגנב לאט לאט, כדברי הגמרא¹⁴ "בתחילה קראו הלך (עובר דרך עליו ואינו מתאכסן עמו) ולבסוף קראו אורח (אכסנאי) ולבסוף קראו איש" (בעל הבית) חסוֹשֶׁלּוּם!...

צריכים לידע אפוא שכל זה נובע מצד השקר; כל העניינים שאינם מצד הקדושה, אין להם מציאות אמיתית, ועל דרך זה ובמכל-שכן וקל-וחומר בנוגע לכל הטענות הנ"ל – שהם טענות של שקר. ובמילא, צריכים לידע שהאמת היא שאין כאן עניין של "עזב", ואף אחד לא ישכנע את עצמו באשליות ("מ'זָאֵל זִיךְ נִיט לָאָן אֵינרעדן") שכל הדברים שהרבי דיבר אליו, או שדיבר לאחרים והתכוון אליו, אינם שייכים עתה, כיוון שנשתנו הזמנים והעתים, ואילו עתה היו נאמרים הדברים באופן אחר – אילו עתה היו נאמרים הדברים באופן אחר, היה השינוי מתבטא בכך שהיו מצווים עליו להוסיף כמה פעמים ככה!

ב. כל מי שמסתכל על המצב לאשורו, ללא שוחד מכמה פניות וטענות – רואה, אשר מאז... ההסתלקות... היתוסף... הצלחה... בכל העניינים שהרבי רצה שיעסקו בהם – שלא בערך!

אלא שכואב הלב ("ס'איז אַ האַרץ־ווייטאַג") על כך שלא הכינו "כלים" לקבל ולקלוט את ההצלחה במילואה, ובמילא לא ניצלו אותה כדבעי, והרי סדר הדברים למעלה הוא – כמסופר בתנ"ך¹⁵ – שכאשר יש מצב ש"אין עוד כלי" אזי כו'... – אינני רוצה לומר את המשך הלשון... כיוון שיש לקוות שכיוון ש"מבורכת ה' ארצו"... לא יהיה מצב ש"ויעמוד השמן"...

עד שנזכה שלא יסתפקו למעלה בנתינת הצלחה מופלגה... כפי שראו אפילו בעיני בשר, אלא סוף-כל-סוף – כשרואים עם מי יש עסק – יתחילו ליתן מלמעלה גם את הכלים,
- כידוע הפירוש¹⁶ במה שכתוב¹⁷ "והוא

כתורת הבעש"ט¹¹ על הפסוק¹² "עזוב תעזוב עמו", שצריך לעבוד את ה' ביחד עם הגוף, וכאמור, שהתפקיד הוא להאיר ("פועלי דיממי") – תחילה בעצמו, בגופו ונפשו הבהמית, וגם בביתו, אצל אשתו וילדיו,

- שידעו מהי יהדות, ושיהיה להם "געשמאַק" [=עונג] בזה, ולא להסתפק בכך, אלא להוסיף ולהסביר להם בדברי נועם מה הם חיים חסידיים ("אָ חסידישער לעבן"), ואשר זהו האושר האמיתי ("דער אמת'ער גליק") לעצמו ולילדיו, ובפרט כשרוצים להבטיח גם בנוגע לנכדים כו'. וכשרוצים באמת, יכולים לפעול כל זה לא רק בנוגע לעצמו, אלא גם בנוגע לבני ביתו –

שעל ידי זה מאיר בד' אמותיו, ולאחרי זה – או בבת אחת – יוצאים גם להאיר בחלקו בעולם. ובמילא, לומר ש"אותנו עזב... לאנחות" – הרי זה בוודאי שקר... "לאנחות" – בוודאי לא;

ואפילו "עזב"... – הרי זה רק "אם תעזבני"... אזי "אעזבך"¹³... אבל כאשר אין זה מצב של "תעזבני", הרי במילא אין זה מצב של "אעזבך", כך, שאין כאן עניין של "עזב" כלל. החילוק בין קודם ההסתלקות ולאחר ההסתלקות אינו אלא בנוגע להיצר-הרע:

קודם ההסתלקות, לא היה היצר-הרע יכול לטעון ולומר: לא כך שמעת מהרבי, ולא כך ציוה עליך הרבי לעשות – שהרי אז היו יכולים להיכנס... יחד עם היצר הרע... ל"יחידות", באופן הנראה במוחש, ולשאול – בפני היצר-הרע – מהו הציווי שהוטל עליו;

מה שאין כן עכשיו – לא יכול היצר-הרע להיכנס לשם, כיוון שלא מניחים אותו להיכנס לשם!... ובמילא, כאשר אומרים לו: בוא ונברר מהו הציווי שהוטל עלי – משיב, שהוא אכן מוכן לבוא, וכאשר לפועל לא מניחים לו להיכנס, טוען הוא שאין זו אשמתו, ובכל אופן, אינו מאמין לדברים שימסרו לו, כיוון שנאמרו "שלא בפניו"; ובמילא, ממשיך בכל הפיתויים וההסתות כמקודם, ואם יש

14 סוכה נב.ב. (ובפרש"י).

15 מלכים ב' ד.ו.

16 ראה סה"מ קונטרסים ח"ב שלח, סע"ב. סה"מ תרפ"ח ע' כה.

תרצ"ט ע' 21.

17 תהלים נה, כג.

11 כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) (בהוספות סכ"א. וש"נ) נעתק ב"היום יום" כח שבט).

12 משפטים כג, ה.

13 פרש"י עקב יא, יג. וראה אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"א ע' קלח.

ובעיקר בכיאוורה, שבהיות הצדיק חי על פני האדמה, בחיים חיותו בעלמא דין, ישנם הגבלות הגוף.

וכידוע הסיפור שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר²² בשם המגיד, שבעברו בהיכלות דגן עדן, עבר דרך היכל אחד אשר תינוקות של בית רבן יושבים ולומדים חומש, ומשה רבינו מסביר להם מה שכתוב²³ "ויפול אברהם על פניו ויצחק וגו'" – שעניין זה הוא מצד הגוף כו'.

ובמילא, כל זמן שנשמתו של הרבי היתה מוגבלת בגוף, היו אמנם הצלחות וכו', אבל, כל זה הגיע על ידי יגיעה... ועד למצב ש"הוא"²⁴ מחולל מפשעינו... עם כל העניינים שעברו עליו, ובמילא, הרי זה הגביל, במידה גדולה, את ההמשכות וההשפעות שהמשיכו מלמעלה, ובמיוחד – את האופן שבו ניצלו אותם כאן למטה;

אבל לאחר ההסתלקות – שאז "אשתכח בכולהו עלמין (וגם עולם הזה הגשמי בכלל זה, ולא רק בכלל זה, אלא עוד יותר מאשר בעולמות העליונים) יתיר מבחיהו"²⁵, כיוון שלא עזב הרועה את צאן מרעיתו²⁶ – אזי התחילה ההצלחה להיות באופן אחר לגמרי, ללא הגבלות,

אלא, שלא ניצלו אותה במילואה, ובמילא לא נראתה במילואה; אבל באותם מקומות שרצו לנצלה, ורצו באמת – ראו הצלחה למעלה מדרך הטבע, ועד כדי כך, שגם אלה שחשבו למנגדים, לא זו בלבד שבטלה התנגדותם, אלא עוד זאת, שנעשו למסייעים.

ג. ולדוגמא – מאורע שאירע בארץ ישראל לפני שבועות אחדים:

ביודעי גודל הלהיטות של כ"ק מו"ח אדמו"ר ("אויף וויפל ער האָט זיך געקאָכט") להוסיף יום, שעה ורגע בלימוד התורה [וכידוע הסיפור על-דבר המלחמה שניהל כאן שלא ישנו שעות הלימוד

22 "התמים" ח"ב ע' עא. "קובץ מכתבים אודות גודל ערך אמירת תהלים" (ולאח"ז באגרות קודש שלו ח"י ע' תנד ואילך).

23 לך לך יז, יז.

24 "ישעי' נג, ה. וראה סד"ה באתי לגני תשי"א (תורת מנחם – התועודיות ח"ב ע' 202).

25 זח"ג עא, ב. הובא ונתבאר באגה"ק שם.

26 ראה אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' קמא.

יכלכלך", שהקב"ה ייתן לך לא רק את האורות, המשכות והשפעות, אלא גם ה"כלים" שתוכל לקבלם –

אבל, לכל הפחות, צריך להיות קצת שכל ("אזויפיל שכל דארף מען האָבן") – לרצות לקבל את הכלים עם האור שמונח בתוכם!...

אלא מאי, כאשר מישהו בא וטוען – בקשר לעניינים שהרבי רוצה שיעסקו בהם – "אין לי פנאי", "אין זה עניין שלי", "לא אלי מתכוונים", "יש לי דברים חשובים יותר" – יש לו בחירה חופשית, וכיוון שבחירה חופשית היא ממקום נעלה ביותר,

– שהרי בהדרגות דאורות וגילויים, אין בחירה חופשית, באור אין סוף, אין בחירה חופשית; בחירה חופשית יש רק בעצמות ומהות, כמבואר ברמז בליקוטי תורה פרשת אמור¹⁸, ובהמשך הידוע של ראשהשנה לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע¹⁹ –

מובן הקושי ליטול מיהודי בחירה חופשית, שכן, בשביל זה צריכים ליגע ("אָנרירן") היכן שיהודי הוא חד עם עצמות ומהות אין-סוף ברוך-הוא, ולשם לא רוצים להתקרב ("אָהינצו וויל מען זיך ניט רוקן") – כל זמן שיש איזושהיא ברירה.

ובכל אופן, התקווה היא – כאמור – שיתחילו ליתן מלמעלה גם את הכלים, ובמילא, ינצלו את ההצלחה במילואה, אבל, לכל הפחות, יחליט כל אחד בפשיטות גמורה שכאשר יתנו מלמעלה את האורות והכלים – יקבלם בלבב שלם, ללא "פוליטיקה" (כפי שאומרים במדינה זו), ומה טוב ("זוי ס'איז געזינטער פאַר זיך") אפילו ללא פניות,

ואז תנוצל ההצלחה באופן המתאים לכוונת נשיא הדור, הוא כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, ובמילא, תומשך ההצלחה גם בעניינים הפרטיים – על דרך מה שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה²⁰ ובהלכות מלכים בסופן בעניין היעודים הגשמיים שנותן הקב"ה לבני ישראל כדי שיוכלו לקיים את רצונו. ואז יראו ש"מבורכת ה' ארצו" – עוד יותר מכפי שהיה קודם ההסתלקות:

מבואר בארוכה באגרת הקודש הידועה²¹

18 לה, ב.

19 סה"מ תס"ה ע' ח.

20 ספ"ט.

21 ע"פ לשון אדה"ז בתניא אגה"ק סכ"ז (קמו, א).

כשנתיים!... והפלא הוא - שאף אחד לא אמר תהלים בשביל עניין זה, אף אחד לא נתן פירוט בקופת צדקה בשביל עניין זה;

אין כאן אלא הצלחה מופלגה שניתנה מלמעלה, ובאה בפועל באמצעות יהודים בעלי בחירה, שלכאורה לא צריך להיות אצלם נתינת מקום לעניין כזה, ואף על-פי-כן נעשה באמצעותם קידוש השם ברבים.

כיצד נעשה כל זה? - כשאמרו שקיבלו פקודה מפלוני בן פלוני, שמכתירים אותו בתואר פלוני, הרי, אף שהלה שמדברים עמו אין לו שום הבנה בתואר זה, מכל מקום, הרי זה פעל עליו עד כדי כך שמיד למחרת מילא את כל הדרישות שדרש מהם במשך כשנתיים עד שכבר התעייף וכמעט התייאש מהם - שכל זה נעשה רק על ידי זה שהראה את תוקף התקשרותו - על ידיו - אל כ"ק מורי וחמי אדמו"ר, ובמילא, נתבטל הלה כלפי מו"ח אדמו"ר - מבלי להכירו, על דרך מאמר רז"ל²⁹ "אף-על-גב דאיהו לא חזי מזליה חזי", והעמיד לרשותו את כל המבנים הדרושים, שעל ידם יתווספו עוד כמה ילדים, וכמה פעמים ככה, שילמדו תורת ה' ויקבלו חינוך הכשר.

ד. ואם הדברים אמורים בריחוק מקום, וביחס ליהודי שמעולם לא ראה את כ"ק מו"ח אדמו"ר, ומסופקני אם התכתב עמו, ומסופקני אם יש לו איזה ידיעה בתורת החסידות, ואם היה פעם בד' אמות של חינוך חסידי - הרי על אחת כמה וכמה בנוגע לאלה שזכו וראו את כ"ק מו"ח אדמו"ר, ואת אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע - שכולא חד, וקיבלו מהם הוראות מפורטות כו'.

ובמילא, כל הביאורים וההסברים - שמשלים את עצמם ("מרעדט זיך איין") שהם אמת - שנועדו להקל את העבודה, ובמילא, במקום שיתווספו אלף ילדים לחינוך הכשר, מתוספים רק תשע מאות ילדים, במקום מאה ילדים, רק חמישים ילדים, וכיצא בזה, או במקום לתת עשרת אלפים דולר עבור העניינים של כ"ק מו"ח אדמו"ר, נותנים רק חמשת אלפים דולר - צריכים לידע שאין זה אלא פיתויי ה"מלך זקן וכסיל"³⁰.

של לימודי קודש²⁷] - הוריתי במכתב²⁸ לבית-ספר בארץ-ישראל, שיתחילו את הלימודים משך זמן לפני התחלת הלימודים הרשמית על-פי פקודת המלוכה. וכן עשו.

כאשר נודע הדבר במשרד המתאים - הגיעו לאותו בית-ספר שבו התחילו את הלימודים שבועיים לפני הזמן, ועשו שם "א גאנצן שטורעם": הייתכן שבה בשעה שיצאה פקודה להתחיל את שנת הלימודים ביום פלוני - הקדימו והתחילו ללמוד תורת ה' שבועיים קודם לכן!?!...

והוסיפו להתרות שהנהגה כזו - היפך הסדר של כל המדינה - אינה יכולה להמשיך, ואם ימשיכו להתנהג כך, יפסיקו ליתן להם תמיכה כספית, וינתקו את הקשרים עימם.

מה עשה מנהל בית-הספר - כפי שכותב לי במכתבו - לא נכנס עימם לפלפולים על-פי דין (כיוון שהיה לו עסק עם יהודי שאינו בקי בשולחן-ערוך), אלא השיב כך:

שמעו רבותי! קבלתי הוראה במכתב להתחיל הלימודים ביום שבו התחלתי, ולכן עשיתי כן. ובכן, אם מתקבל העניין אצלכם - מה טוב, ואם העניין איננו מתקבל - יהיה גם כן טוב, אם ירצה השם!...

לאחרי מענה כזה - הנה בשעת מעשה הרעיש הלה באומרו אין לי דין ודברים עמך, אבל מיד למחרת נעשה שינוי מן הקצה אל הקצה: זה כשנתיים שבית-הספר לא מצליח לפעול בניית גדר ומבנים נוספים על חשבון אותו משרד, ולפתע - למחרת אותו מענה - באו אנשי המשרד ובנו את כל המבנים שסירבו לבנות במשך כשנתיים!

בדרך הטבע - אין למנהל בית-הספר שום הסברה על זה, ובאמת אין על זה הסברה: הוא התנהג היפך רצונם, וכשהתרו בו שינתקו את הקשרים אתו, השיב שקיבל פקודה מכאן וקיים אותה, אם מקבלים הם, מה טוב, ואם אינם מקבלים, גם יהיה טוב;

ומה עשו הם - באו למחרת ומילאו את כל דרישותיו שלא הצליח לפעול אצלם במשך

(27) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ו ס"ע שעו ואילך, ובהנסמן שם.

(28) מט"ז מנ"א תשט"ו (אגרות-קודש ח"א ע' שלא) - להנהלת בתי ספר אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר בעיה"ק ת"ו.

29 מגילה ג, א. וש"נ.
30 קהלת ד, יג ובפרש"י.

גם בנוגע לזה – שאכן יהיו כל העניינים בחסד וברחמים, ובהקדם הכי אפשרי.

ובפשטות – שיראו בגלוי את קיום העניין ש"ליוסף אמר מבורכת ה' ארצו", ויראו זאת בארץ הלזו הגשמיות, למטה מעשרה טפחים, והעיקר – שמכאן ולהבא ינצלו את הברכה וההצלחה במילואה, ולכל הפחות כמה פעמים ככה לגבי מה שהיה עד עתה. ואם יתברר שיש עסק עם כאלה שצריך להתווסף אצלם בחכמה...³⁵ – יעוררו רחמים רבים שיתנו להם גם את ה"כלים", "והוא יכלכלך" (כנ"ל).

וינצלו כל זה – האורות והכלים והלבושים – לקבל במילואם את כל העניינים שנותנים מלמעלה: תחילה – עניינים של הארות וגילויים, ולאחרי זה – ההתאחדות עם עצמות ומהות, ואז מתגלה עניין "אין עוד מלבדו"³⁶ בכל הפרטים שבעולם הזה הגשמי – וכמדובר לעיל במאמר דיבור-המתחיל כי נער ישראל³⁷, שכל העניינים שלמטה שרשם בהעצמות כו' – כיוון שפועלים שנעשים דירה לעצמות ומהות אין סוף ברוך-הוא בגלוי,

ובמילא בטלים כל ההעלמות וההסתרים והעניינים המבלבלים, וזוכים לשנת הצלחה הן בעניינים הפרטיים, הן בעניינים הכלליים בכלל, והן בעניינים הכלליים של כ"ק מו"ח אדמו"ר – באופן ש"מבורכת ה' ארצו", ורואים בעין בשר הגשמי, למטה מעשרה טפחים, את ההצלחה המופלגה (לאחרי עשיית הכלים במילואם, ועל-כל-פנים כמה פעמים ככה לגבי מה שהיה עד עתה), שכל המוסדות וכל העניינים הולכים וגדלים כמה פעמים ככה בכמות, ועל אחת כמה וכמה שהולכים וגדלים כמה פעמים ככה באיכות.

(מהתועדות שמחת תורה ה'תשט"ז.
תורת מנחם כרך טו. ע' 152-160)

ובפשטות – הרי זה שטות הכי גדול:

לאחרי שרואים במשך חמש שנים רצופות (מאז ההסתלקות) עניינים שלמעלה מדרך הטבע לגמרי, ורואים זאת בעיני בשר – הרי, לבוא ולטעון "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה"³¹, או לטעון שאין לי רשות ליתן סכום גדול כיוון שאין זה לפי ערך ההכנסה, ובמילא יכולני לצאת ידי-חובה בסכום קטן, או לטעון בכלל שאין זה שייך אלי ("ניט מיר מיינט מען"), וכיוצא בזה – אין לך שטות גדולה מזה.

וטעם הדבר – כי, בנוגע לכל העניינים שצריכים ליתן, הן מממונו, הן על ידי טרחא בגופו, ואפילו על ידי טרחא בנשמתו – על כולם אמרו חז"ל³² "עשר בשביל שתתעשר", ובמילא, אין זה עניין של נתינה, אלא להיפך – עניין של קבלה ("דאָס איז ניט וואָס מ'גיט; דאָס איז וואָס מ'נעמט")!

ובפשטות: עבור כל עניין שנותנים – נותן הרבי "ארבע הידות יהיה לכם"³³ בעניינים הפרטיים הרוחניים, ועל ידם – גם בעניינים הפרטיים הגשמיים.

ובמילא, כאשר מקמץ ומפחית אלף דולר בנתינה מממונו עבור ענייניו של הרבי – חסר לו ארבעת אלפים דולר בענייניו הפרטיים; כאשר מקמץ ומפחית בטרחא בגופו עבור ענייניו של הרבי – חסר לו בכריאות הגוף ארבע פעמים ככה, רחמנא ליצולן; וכמו כן כאשר מקמץ ומפחית בטרחא בנשמתו – בשביל להתפלל וללמוד לעצמו – ובמילא אין לו פנאי לעסוק בענייניו של הרבי, כמו: "תומכי תמימים", "אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש", "מחנה ישראל", "מרכז לענייני חינוך", "שיעורי לימוד הדת", "בית רבקה".

יש לזכור ולידע שסוף כל סוף "וועט דער רבי אויספירן" [=הרבי ישיג את יעדיו]; אלא שרצונו שכל העניינים יהיו בחסד וברחמים³⁴, ובהקדם הכי אפשרי. ובוודאי "וועט ער אויספירן" [=יצליח]

(31) עקב ח, יז.

(32) שבת קיט, א. ויש"ג.

(33) לשון הכתוב – ויגש מז, כד. וראה גם לעיל ריש ע' 114.

(34) ראה שיחת שמח"ת תרצ"ג (נעתק באגרות יקודש כ"ק אדמו"ר ח"ג ע' שנג. וראה "רשימות" חוברת קפ ע' 9 (נעתק ב"היום יום" כ חשון)).

(35) כ"ק אדמו"ר המשיך והוסיף בבת-שחוק; וגם אני הקטן בכלל זה.

(36) ואתחנן ד, לה.

(37) פ"ב (ס"ע 118 ואילך).

האמונה במשיח מגביהה מעל הטבע

כל רגע בגלות הוא רגע הכנה לגאולה

הגאולה ממצרים בפועל – היא בפרשת בא, שבה נאמר "בעצם היום הזה יצאו גו' מארץ מצרים". ולפני זה באה התחלת הגאולה – בפרשת וארא, שבה מסופר אודות המכות, והרי כשהתחילו המכות בטלה עבודה מאבותינו במצרים.

ועוד לפני זה – בתחילת הפרשה – נאמר "לכן אמור לבני ישראל אני הוי'", שזוהי ההודעה (וההתחלה) על הגילוי דשם הוי' דלעילא, שקשור עם הגאולה מגלות מצרים, שהיא גם ההתחלה לגאולה האמיתית והשלימה, עליה נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים וגו'". ולאחרי זה באה פרשת בשלח [...]

וידיעת עניין זה (שהגלות עצמה גורמת העלייה של הגאולה) פועלת שיהיה קל יותר כשנמצאים עדיין בגלות: לא זו בלבד שיודעים שבודאי יצאו מהגלות, אלא יתירה מזה – שיודעים שכל רגע שנמצאים במעמד ומצב של גלות, מהוה הכנה והכשרה ליציאה מן הגלות אל הגאולה. ובמילא, מסתכלים על כל רגע בגלות – לא כמו רגע בגלות, אלא כמו רגע של הכנה לגאולה.

וההסברה בזה – שבכל פעולה שיהודי עושה בכל יום ויום במשך שהותו בגלות, הרי הוא מאיר עוד חלק בעולם הזה הגשמי והחומרי, ובמילא הרי הוא מברר ומזכך עוד חלק בעולם הזה הגשמי והחומרי, עוד חלק מקליפת נוגה כו', שעליידי זה פועלים את תכלית השלימות של ימות המשיח שהוא גילוי אור אין סוף ברוך הוא בעולם הזה הגשמי, כמבואר בארוכה בתניא. וכיוון שכן, הרי מובן שצריכים להסתכל על כל רגע שבו מוכרחים עדיין להיות בגלות – לא כמו רגע של גלות, אלא כמו רגע של הכנה והקדמה לגאולה. ואז, נקל יותר להתמודד עם קשיי הגלות ולעבוד עבודתו כדבעי.

זאת ועוד – שהעבודה היא באופן שהאדם מרגיש את עצמו ל"בן חורין" ("ער איז שוין ניט אין גלות"), והיינו, שהנשמה היא במעמד ומצב של חירות, ועבודתו בגלות היא כמו "בן חורין" שצריך להוציא מישהו אחר שנמצא עדיין בשבייה.

ועניין זה מתבטא באמונה בביאת המשיח שיבוא בכל יום – לא אמונה בדרך מקיף, אלא אמונה שחודרת בכל כוחות נפשו בדרך פנימי, ואמונה זו גופא מוציאה אותו מההגבלות של הגלות, ובמילא יכול לעבוד עבודתו מבלי להתחשב במיצרים וגבולים שמצד הגלות.

– וזהו הביאור בפתגם המקובל בשם הבעל-שם-טוב, שכל אחד מישראל יכול לחצות נהר על גבי מטפחת ("דורכשווימען אַ טייך מיט אַ פּאַטשיילע"), אלא שצריך להאמין בזה. והיינו, שכאשר האמונה היא (לא בדרך מקיף, אלא) בדרך פנימי, מעמידה היא את האדם כולו, בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, במעמד ומצב שלה (של האמונה), ואז, לא ייפלא שהוא מושל על הטבע, כיוון שמציאותו היא למעלה מהטבע, וכל מציאות הטבע לא נברא אלא בשבילו, כמאמר רז"ל "בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית", וכיוון שעניין "נקראו ראשית" הוא אצלו בגילוי, פועל הוא כל מה שצריך לפעול באין מפריע.

(תורת מנחם – ה'תשי"ד – כרך יא, עמ' 40-42)

השליחות לאילת

מודע למיקומה הקשה של העיר אילת, מעודד הרבי כל העת את השלוחים במקום • מציע ללמוד מהשלוחים בארצות־הברית • מוסר עבור ראש העיר את השתתפותו בפיתוחה היהודי של העיר אילת • ובעזרה כספית לשליח – כדי לעודדו • במכתב לרגל חנוכת בית חב"ד מסביר הרבי את מטרתו של 'בית ליובאוויטש' • רשימה שנייה

שליחות – רק בשמחה

מספר שנים אחר הגעת שליח חב"ד לאילת, מוצאים אנו את הרבי מתבטא (ראה 'היכל מנחם' כרך א' עמ' קפד) אודות החיים באילת: קשיים מיוחדים בדבר: ריחוק המקום, מקורי פרנסה וכו' וכו'... בתנועה של מסירת־נפש... הדברים נסובו בקשר לרעיון שהציע משהו "הקמת קרית חב"ד באילת". הרבי הוסיף ואמר: אי אפשר לייסד קריה שלימה על בלימה, שכל ההמשך שלה יהיה אך ורק בתנועה של מסירת־נפש משך כל הזמן.

אמנם כבר בתקופה הראשונה העלה הרבי על נס את הצלחת הפעילות שם, וב'חידות' תשרי תשל"ז לאביו של הרה"ח ר' ישראל צבי גליצנשטיין – הרב יצחק גליצנשטיין אמר: "הוא פועל דברים גדולים...". כמו כן תבע מהאב לומר לכן, שעליו להיות תמיד בשמחה (- "אינני מבין מדוע הוא תמיד נפול בעיני עצמו?!"). למחרת כאשר נכנסו י.צ.ג. ורעייתו, אמר (לו) הרבי:

השיטה שאתה עובד לפיה איננה נכונה, מכיוון שאתה מעמיס על עצמך דברים גדולים. והרי אתה לבד בעיר, ואדם אחד אינו יכול לפעול יותר ממה שמסוגל אדם אחד. כסף גם אין לך, וממילא כשאתה

לא מצליח לבצע כל מה שהנך רוצה לעשות, הנך נופל בשברון ובנפילת־הרוח.

עליך ללמוד מהשלוחים שנוסעים כאן בארצות־הברית – מכיוון שהוא שליח בודד אזי פועלים הם בהתאם לאפשרויות של שליח בודד, כסף גם אין להם ולכן פועלים הם לפי האפשרות הכספית. תפעל כמו שהם עושים, אזי תהיה תמיד בשמחה בלי כל מרירות –

[כאן חייך הרבי מאוד, ממש באופן מפליא, והוסיף:]

– ועל אחת כמה וכמה בלי עצבות.

הרבי מקבל את מפתח העיר

כשלושה חודשים אחרי הגיעו לאילת, מסר לו ראש העיר באותם ימים את מפתח העיר כדי שימסרנו לרבי.

ר' י.צ.ג. זכה למסור את ה'מפתח' לרבי במהלך התוועדות י"א ניסן תשל"ו. הרבי פתח את הקופסא, הביט ב'מפתח', וכמו כן קרא את מכתבו המצורף של ראש העיר. כשסיים, שאל:

האם ראש העיר כהן?

י.צ.ג.: כן.

הרבי: תאמר 'לחיים' עבורך ועבורם, שיהיה בהצלחה רבה.

לאור צריך להיות נדפס סניף אילת.

השתתפות בעקבות הצלחה

כנראה פעיל ומצליח, ולכן כדאי לעזור ולעודד וכו' (אלא שאולי זקוק להקבלות – ולכן ע"י [על-ידי] לייבוב שי' [=הרב ישראל (ז"ל) יו"ר צא"ח] – כך כתב הרבי למזכירו הרב חודקוב לצד עמוד דיווחים שקיבל בשעתו, מראשית הפעילות החב"דית באילת בחורף תשל"ו (התקשרות גליון תקעה עמ' 11).

בכ"ד טבת תשל"ו ('צעירי אגודת חב"ד, כפ"ח תשס"ה, עמ' 109) כותב הרב חודקוב לרב ישראל לייבוב:

"אפשר אשר הגיע כבר בנתיים לכת"ר הידיעה, אשר בהיות כאן ישראל צבי שי' גליצנשטיין ודווח על דבר פעולותיו באילת, הבטחנו לו אשר באופן יוצא מן הכלל, בשים לב לזה שאיננו דנים כלל כאן בדבר תקציבו של כל סניף מיוחד בארץ הקודש ת"ו – נשתדל הפעם לפני כת"ר אשר למשך שני החדשים (ובאם יצליח ויהיה צורך מיוחד – גם חודש שלישי) ייתן לו כת"ר שבע מאות וחמישים ל"י לחודש, ואשר הסכום הזה יקבל כת"ר מכאן. אבל כמובן ופשוט כל הענין צריך להסתדר אך ורק על ידי כת"ר.

"בטח ישתדל כת"ר לסדר הנ"ל ויודיענו מהנעשה בזה".

לימים (בחודש מנחם־אב תשמ"ה – 'מקדש מלך' כרך ג' עמ' קנא), כותב הרבי לי.צ.ג. שיקבל סיוע מ'מזכירות' הרבי וזה לסכום שמרכזו צאגו"ח ייתן לו:

- 1) יודיעים שמכאן יתנו – כמה שיתנו לו מצעירי אגודת חב"ד דארץ הקודש, ויודיעני התוצאות.
 - 2) לפלא שעד עתה – לא מקבל מהם השתתפות כדרוש.
- אזכיר על הציון.

חנוכת בית חב"ד

בלקוטי שיחות (כרך כ' עמ' 636) נדפס מכתבו של הרבי לכל המשתתפים בחגיגת פתיחת בית

בהמשך לזה, ב'יחידות' אסרו חג השבועות תשל"ו, נתן לו הרבי 100 לירות ישראליות ואמר: אני נותן לך כאן 100 לירות למסור לראש העיר – השתתפתי בבנין אילת.

[ובהמשך אמר:]

כוונתי ב"בנין אילת" לעשות דברים טובים עבור היהודים באילת...
[לפני כן אמר הרבי: "מכיון ש"בנין אילת" יכול להתפרש כשימוש לצרכי ביטחון, שהריזוע עיר גדולה – וגם יש שם גבול – ומתגוררים שם (גם) ערבים, אך לא לכך כוונתי..."], ובהמשך דבריו חזר ואמר: לא ביטחון, לא ערבים, רק דברים טובים עבור יהודים באילת].

בסיום ה'יחידות' העניק הרבי לי.צ.ג. 200 לירות ואמר: תעשה בזה דברים טובים באילת (תשורה ט' תמוז תשע"ד עמ' 31-30; מקדש מלך כרך ב' עמ' 417-416).

להרבות יהודים

נושא הגברת האוכלוסייה היהודית באילת העסיק את הרבי, ובב' אلول תשמ"מ (היכל מנחם כרך א' עמ' קפד) כתב בעניין זה לאיש ציבור מירושלים ("מר אלימלך שי' לנצנר מנהל המרכז לחנוך הדתי ירושלים עיר הקודש תבנה ותכונן"): בטח ידוע לכן [=לכבודו] אשר האוכלוסייה [ה] היהודית בכלל באילת הולכת ופוחתת זה משך כמה שנים (והאוכלוסייה הערבית – להיפך. והיא עתה כבר מהוה שלישי ויותר). וזהו – למרות ערכה הבטחוני, והתכניות הרשמיות לביסוס אילת – (עיקרן?) להוסיף בבתי המלון לתיירים שני אלפים [2000=] חדרים!

בחודש כסלו תשל"ו ('מקדש מלך' כרך א' עמ' 124) הכניס הרב בנימין קליין אל הרבי מודעות שפרסם הרב י.צ.ג. ברחבי אילת על אירועים שמקיים בעיר. הרבי ביקש מהרב קליין לעורר את י.צ.ג.:

בוודאי יודע ונוהג באופן שהוא סניף ממרכז צאגו"ח באה"ק.

לתשובה הוסיף הרב קליין מצדו וכתב: תקותי שהנג מבין הכוונה בזה, שכל מה שיוצא

ב"ה, כ"ט תמוז, ה'תשל"ז, ברוקלין נ.י.
לכבוד הרב שאול ש"י אחרק, פתח תקוה
שלום וברכה!

בנועם נתקבל מכתבו מ"ד תמוז, ות"ח על
הודעתו מרשמי ביקורם של שלוחינו מצעירי חב"ד
בחטיבתו באילת, במסגרת מבצע "מזוזות ותפילין".
ומהתלהבות שעוררו בקרב החיילים שיחיו, וכו'.
והתקוה שיצמח מזה עוד יותר מהמשוער. בפרט
שהתורה ומצותי[ה] נמשלו לזריעה, והרי משל
חכמינו ז"ל מדוייק בכל הפרטים, שבזריעה מגרעין
אחד צומח כמה וכמה פעמים ככה. לכן התקוה
שיהי' באופן כך גם אצל החיילים שיחיו וההתרשמות
וההתלהבות שלהם יתורגמו במעשה, קיום המצוות
בפועל, מוסיף והולך. ובדאי גם מצדו עושה בכיוון
זה ובאופן האמור. וכיון שכת"ר [=שכבוד תורתו] רב
צבאי, וכל מינוי בהשגחה פרטית, בודאי שניתנו לו
הכוחות למלא תפקידו בשלמות.

ובנקודה מיוחדת דימים אלו, יהי רצון שכל אחד
ואחד יוסיף בביטול הסיבה ד"מפני חטאינו" שעל
ידי כך מבטלים המסובב ד"גלינו מארצנו", ובקרוב
ממש ייפכו ימים אלו לששון ולשמחה ולמועדים
טובים.
בכבוד ובברכה.

שליח חב"ד במשרה מלאה

אנשי ציבור רבים באו בקשר עם הרבי בעקבות
השתדלותו של הרב גליצנשטיין. לאחד מהם,
אשר שימש בין השאר בתפקיד יושב-ראש אחראי
על המשמר-האזרחי באילת (הלה אף ביקר אצל
הרבי וזכה לקירובים ב'יחידות' ובהתוועדות),
כתב הרבי ('מקדש מלך' כרך א' עמ' 72):

ב"ה, כ"ט תמוז ה'תשל"ז, ברוקלין נ.י.
לכבוד מר מנחם ש"י הופן, אילת
שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ' תמוז, אזכירו על ציון כ"ק
מו"ח אדמו"ר למילוי משאלות לבבו לטובה, כולל
שהשאלה שכתב אודותה תמצא פתרונה המתאים.
ויהי רצון כשם שכתב בזה יבשר טוב.
כבקשתו, נמסר המענה גם על ידי הטלפון.
בודאי למותר להעיר עוד-הפעם שהצנורות
והכלים לקבלת ברכות ה' הם התורה ומצותי[ה],

חב"ד באילת:

לכל המשתתפים בחגיגת פתיחת בית חב"ד
באילת,

ה' עליהם יחיו
שלום וברכה!

בנועם קיבלתי הידיעה על דבר אירוע חשוב זה
המיועד ליום ג' דחנוכה. ואין צורך להאריך בגודל
חשיבות הדבר אשר הימים עצמם – ימי החנוכה –
מעוררים ומדגישים אותו.

שהרי ענין חנוכה קשור בחנוכת בית המקדש,
שממנו אורה יוצאת לכל העולם, על ידי זה שכל
יהודי לוקח מקדושת בית המקדש לתוך ביתו, לקיים
מה שכתוב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" –
בתוך כל אחד ואחד מהם.

ומשחרב בית המקדש – והרי נחרבו רק העצים
והאבנים – נשאר ה"מקדש מעט" בבתי כנסיות
ובתי מדרשות ובכל מקום שלומדים שם תורה, כולל
כל פעולה טובה שתכליתה להפיץ נר מצוה ותורה
אור.

וזהו מטרת בית ליובאוויטש, אשר תפקידו
הפצת אור התורה וקיום מצוותיה. ובפרט בין בני
הנוער, ובאופן המודגש במצות נר חנוכה, דמוסיף
והולך, ושיהיה אורו שופע גם בחוץ, להאיר דרכם של
העוברים ושבים הנמצאים עדיין "בחוץ" ולקרבתם
לאביהם שבשמים.

ויהי רצון אשר כל המשתתפים בחגיגת בית
חב"ד באילת יקיימו האמור גם בנוגע להשתתפותם
ועזרתם – בגופם ובנשמתם ובמזונם – לבית חב"ד
וכל הפעולות הברוכות המתקיימות בו ויוצאות
ממנו לכל הסביבה, באופן דמוסיף והולך ואור ומתוך
שמחה וטוב לבב.

בכבוד ובברכה להצלחה בכל האמור ולימי חנוכה
מאירים, מאירים גם בכל ימות השנה.

לתרגם התלהבות למעשה

המכתב הבא נכתב בסיומו של מבצע 'סודי'
החלפת מזוזות בבסיסי צה"ל, על ידי סניף צא"ח
בראשות י.צ.ג. שפעל בכל האזור מעין גדי ועד
אילת. רב צבאי שכתב על התרשמותו מהמבצע
זכה לקבל את מענה הרבי במכתב הבא ('מקדש
מלך' כרך א' עמ' 117-116):

בחוודש סיון תשמ"א הוצע לרב י.צ.ג. להיות ראש צוות ז"ח [=זיהוי חללים]. הרבי שלל זאת, וכתב (התקשרות גליון קכ עמ' 12):

לא – אחריות גדולה מדאי.

ובעניין ניהול כולל, כתב לו הרבי בכסלו תשל"ו:

כולל – שייד לרבני העיר שיי ולא לצאגו"ח, וכמו שהוא בכמה מקומות.

בקיץ תשמ"ה יזם הרב גליצנשטיין את הוצאת ספר השליחות, אשר לבסוף נדפס בשנת תשמ"ז (הוצאת קה"ת, י"א ניסן, בן 631 עמודים).

והרי בכל ענייני טוב וקדושה ככל שיהי' המצב טוב ומניח את הדעת, תמיד יש מקום להוספה, וכל המוסיף מוסיפין לו.

בכבוד ובברכה לבשורות טובות בכל האמור להלן כמה דוגמאות מתוך עשרות הוראות וברכות ששיגר הרבי לרב גליצנשטיין במהלך שליחותו:

כפשוט – להיות שליח חב"ד משרה מלאה והלואי שיסיפק, וביחד עם זה סגן מנהל בבית הספר ממלכתי דתי ימין הרצוג אי אפשר, וכיון שעוד הפעם שואל – יבחור באחד מאלה...

כך כתב הרבי בקיץ תשמ"ה ('מקדש מלך' כרך ג' עמ' קנב).

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב־4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 138 ש"ח (ב־2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 6084000.

כמו־כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש, פרשת בא'

ד' בשבט

בהפטרה מודפס בכמה חומשים "קרן מִצְפּוֹן בְּאֶבְרָא", וזו טעות, אלא צריך לומר "קרן מִצְפּוֹן בְּאֶבְרָא", כמו שכתוב בנביא (ירמיה מו, כ).

יום שני

ו' בשבט

יום שני בלילה, אור ליום שלישי - התחלת זמן 'קידוש לבנה' למנהגנו (אף אם הרקיע בהיר)⁵.

יום שישי

י"ד בשבט

יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ זי"ע: להדליק [ביום חמישי לפנות ערב, בכל בית, תיכף אחר (התחלת) השקיעה]⁶ נר שידלק כל המעת' לעת⁷. אם אפשר בקל - נר של שעווה⁸.

[סדר ההכנות ליום ההילולא והנהגות יום ההילולא עצמו - נעתקו ממכתב הרבי מראש-חודש שבט תשי"א². שאר המנהגים סומנו בכוכבית בתחילתם]:

שבכת' קודש שלפני היאִרציית שתדלו לעלות לתורה.

אם אין מספר העליות מספיק - יקראו בתורה בחדרים שונים³, אבל לא להוסיף על מספר הקרואים.

ישתדלו שמפטיר יהיה הגדול שבחבורה - בריצוי רוב המניין - או על-פי הגורל.

* הוראת הרבי, לערוך 'קידוש' והתוועדות בשבת זו⁴.

1) סיפר הרה"ח ר' יוחנן גורדון ע"ה, גבאי דביהמ"ד בבית חיינו: פעם קראתי בתורה בפ' בא לפני כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע (ביר"ט ראשון דחג הפסח, כאשר מרוב חולשתו לא עלה אז למפטיר אלא לשלישי), וקראתי את הפסוק (יב, לא) "קומו צאו מתוך עמי", כשתיבת 'קומו' בטעם 'מהפך', כרגיל, ושמעתי שאדמו"ר קורא עמי תיבה זו בטעם 'יתיב' (מפי הרהמ"ח 'אוצר מנהגי חב"ד'). וכיוון שלאחר החיפוש לא נודע על מסורה או הנהגה כזאת, קרוב לומר שהיתה זו הנהגה אישית (ואולי חד-פעמית) של הרבי הרי"צ, והוא ע"ד קריאת "והארץ היתה תהו" פעם אחת בצורות שונות ע"י אדמו"ר ה'צמח צדק" (סה"ש תש"ד עמ' 25, בלה"ק עמ' כג) ועד"ז בהפטרה (אוצר סיפורי חב"ד ח"ז עמ' 225).

2) אג"ק ח"ד עמ' קמב, ספר-המנהגים עמ' 95, ובכ"מ.

3) כאשר לפחות שישה מתוכם לא שמעו קריאת התורה, קצות-השולחן סי' כה ס"ד. ואפשר אף לפני תפילת שחרית, כנפוץ בין אנ"ש ובבית חיינו (עיין אג"ק ח"ג עמ' ד, שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. וע"ע המובא בפסקי תשובות סי' קלה סק"ג. 'התפלה כהלכתה' פט"ז ס"ה ובהערות).

4) מי שמאזין לקריאת התורה במניין אחד ובדעתו להיות אחד מששת השומעים בקריאה נוספת, יכון שלא לצאת ידי חובתו בקריאה זו (אך כמובן צריכים להיות שישה שכן מתכוונים לצאת בה).

5) בעליית הנשמה בש"ק שלפני ההילולא נשאר כבר הנשמה בדרגת העלייה דיום הש"ק (ואינה חוזרת למקומה כבכל שאר

השבתות) עד בוא העלייה דיום ההילולא. ויש להוסיף, שהשייכות דיום הש"ק שלפני יום ההילולא ליום ההילולא היא בהדגשה יתירה בנדו"ד שהסתלקות עצמה היתה ביום הש"ק פרשת בא - ר"ד משיחת ש"פ בא, ו' שבט ה'תש"ב, 'תורת-מנחם - התוועדות' תשי"ב ח"א עמ' 286.

5) וא"צ שבעה שלמים, כפי שנתבאר ב'התקשרות' גיליון תנד. אך צ"ל ביממה השביעית (ולכן יכול להיקרא בלשון אדה"ז בסידורו "אחר שבעה ימים" ואפילו מעט מיממה זו).

6) ע"פ ספר-המנהגים עמ' 79 בקשר ליאריציית פרטי. ובנטעי-גבריאל הל' אבילות ח"ב פע"ה ס"א כתב בטעות שמנהג חב"ד להדליק לפני השקיעה.

7) הכוונה (כמפורש בס' המנהגים שבהערה הקודמת) עד צאת הכוכבים למחרת (אם כבה עד או - מדליקים אותו שוב, ואם התקלקל - מדליקים נר אחר).

8) ראשי-תיבות: "הקיצו ורננו שוכני עפר" (מהמכתב הנ"ל). למעשה, נר של שעוות-דבורים טהורה אינו דולק יפה (מוציא גאזים רבים וכבה מהר, מלבד באבוקת-הבדלה שכולה פתוחה לאוויר), ונרות השעווה המצויים בשוק מעורבים באחוז גבוה של סטיארין. ולכאורה די שהיה הרוב שעווה לקיום המנהג כראוי (וכנראה המציאות בזה אינה דומה להמבואר בשו"ע אדה"ז סי' רסד ס"ד ח).

בשעת התפילה ידלקו חמישה נרות⁹.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום היארצייט, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני – שחרית, שלישי – מנחה, כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנשי¹⁰.
* בימי ההילולא של רבותינו נשיאינו – אומרים תחנון¹⁰.

אחר התפילה (בבוקר – אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים¹¹ בקול¹²) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכלים ופרק ז' דמקוואות. אחר כך יאמר המשנה: "ר' חנניא בן עקשיא כו' ויאדיר". בלחש – איזה שורות בתניא¹³, קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית – יחזור חלק מהמאמר דיום ההסתלקות (ד"ה באתי לגני, נדפס בקונטרס עד¹⁴) בעל-פה. ואם אין מי שיחזור בעל-פה, ילמדוהו בפנים, וכן אחר תפילת הבוקר. ולסיימו אחר תפילת מנחה.

* נקבע המנהג אצל כמה וכמה ללמוד בכל שנה

גם פרק מעשרים הפרקים (של "באתי לגני" תש"י והמאמרים שבהמשך לו) השייך לכל שנה, לפי הסדר¹⁵. וכן את המאמרים שאמר הרבי על פרק זה. באופן שכאשר נשלמו עשרים שנה (בשנים: תש"ל, תש"נ ותש"ע), מתחילים המחזור מחדש. בשנה זו, במחזור הרביעי – לומדים פרק ה' מההמשך והמאמרים: "באתי לגני" תשט"ו ותשל"ה¹⁶.

בבוקר קודם התפילה – [ילמד כל אחד לעצמו] פרק תניא¹⁷, וכן לאחר [סיום המאמר שאחרי] תפילת מנחה¹⁸.

בבוקר קודם התפילה – ירים כל אחד תרומה להעניינים השייכים לנשיאנו, בעד עצמו ובעד כל אחד מבני ביתו שיחיו, וכן קודם תפילת מנחה. נתינת הצדקה (בקשר עם "שבת וכיו"ב) – שייכת גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר¹⁹.

לאחר תפילת הבוקר וחזרת הדא"ח – יקרא כל אחד פדיון נפש²⁰ (הנשואים – כמובן בחגירת אבנט). אלו שזכו להיכנס ליחידות, או על-כל-פנים לראות את פני כ"ק אדמו"ר – יצייר לעצמו, בעת קריאת הפ"נ, כאילו עומד לפניו. להניח הפ"נ אחר כך בין דפי מאמר, קונטרס וכו' שלו. ולשלחו (אם באפשרי – בו ביום) על מנת לקראתו על הציון

15) על-פי הערה 23 בסה"מ מלוקט הישן ח"ב עמ' רלח, ובסה"מ מלוקט על סדר חודשי השנה ח"ב עמ' תו. וכן נהג הרבי.

16) בסה"מ תש"ד-תש"ט ו"רשתט"ז עמ' 233 וסה"מ תשל"ד-תשל"ה עמ' 299.

17) נפוץ בין אנשי"ש ללמוד אגה"ק סי' ז"ך, ללא הביאור. וראה אג"ק דבעל ההילולא ח"א עמ' שצ, שהורה ללמוד 'פרק כ"ז' ביום ההילולא ב' ניסן אחר ערבית, את הביאור – בשחרית קודם התפילה, וקודם מנחה אגה"ק 'פרק כ"ג'.

כנראה נהוג כך מקדם ללמוד בימי היארצייט-הילולא דרבנותו נשיאינו פרק זה, במסגרת המנהג – ש"כדאי לפרסם ולחזק" – ללמוד בכל יום פרק תניא ע"פ הסדר או באופן אחר, ראה 'התועודיות' תשמ"ט ח"א עמ' 68 (מוגה) ועמ' 75, ובכ"מ. עמ' 75 הורה הרבי, ששיעור זה צ"ל לפני התחלת התפילה ממש, היינו גם לפני אמירת 'הריני מקבל', כלומר שתחילה למדו פרק תניא, ורק אחר כך פתחו את ה'סידור'.

18) כנ"ל – הביאור לאגה"ק האמורה.

19) ספר-המנהגים עמ' 85, עיי"ש בהערה. וכן בקשר לטף, ע"פ הוראת הרבי, ובפרט בשנים האחרונות, לשתף גם אותם בכיו"ב, וכן בשאר ההנהגות, שגם נשים וטף שייכים בקיומם.

20) כמה מנהגים בקשר לכתבת פ"נ, נקבצו ב'התקשרות' לג' תמוז אשתקד.

9) כנגד: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה (משיחת כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע) – ספר-המנהגים עמ' 79. וראה 'רשימות' חוברת קפג עמ' 16, אופן מנהג זה בעבר.

10) מלבד אם בלאר"ה הוא יום שאין אומרים בו תחנון – ספר-המנהגים עמ' 16. זו הוראת כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ"ע, שהובאה ונתבארה בשיחת כ' מנחם-אב ה'ש"ת (התועודיות ח"א עמ' 172), ושם נמסר הטעם בשמו שזהו הזמן היותר טוב לבקש ולפעול. וביאר הרבי, שחסידי פולין אין אומרים תחנון, מפני שהעלייה שבים היארצייט אצל הצדיק שבאמונתו ית'ה' פועלת עלייה אצל כל מקושריו, אבל חסידיו ח"ב"ד שתובעים מהם פנימיות ועבודה דווקא, רוצים להעלות גם את הגוף ולטהרו, ולכן גם אז אומרים תחנון. וראה גם 'רשימות' חוברת סט עמ' 9. ובשיחות-קודש: ש"פ עקב תשי"ג ס"ד ('תורת מנחם – התועודיות' ח"ט, תשי"ג ח"ג עמ' 115). שמח"ת תשט"ז ס"ג (שם חט"ו, תשט"ז ח"א עמ' 129). י"א ניסן תשכ"ב ס"א. ש"פ אחרי תשכ"ז ס"ב. ש"פ יחיי תשל"ל ס"ה. וש"נ עוד.

11) בספר-המנהגים עמ' 77: "הדיקו הוא לסיים הפרקים אחרי התפילה", דהיינו שאפשר ללומדם עד הסיום גם לפני-כן. רבים מהאבלים רגילים ללומדם לפני חזרת הש"ץ וכיו"ב. ויש לברר אם שייך בזה המבואר בשיחת שבת בראשית תשל"ל, שאין ראוי להוסיף מאומה בתוך התפילה, ושלכן גם אמירת שיעור תהילים היא בדווקא אחרי "אך צדיקים".

12) ספר-המנהגים עמ' 6.

13) י"א שהרבי נהג לומר (בשנות האבלות עכ"פ) את התיבות: "ונפש השנית בישראל היא חלק אלוהה ממעל ממש" – 'מנהגי מלך' ס"ע 32.

14) ספר-המאמרים תש"י עמ' 111.

ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי היארצייט, ובפרט ביום השבת קודש שלאחריו.

* בעת ההתוועדות ד' בשבט, נהג הרבי לעשות מגבית בעד 'קרן תורה'²⁵.

הליכה ל'אוהל'

* "שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר ... שקודם ההליכה על ציון ואוהל - נוהגין שאין אוכלין, אבל שותים"²⁶.

[כמה מהנהגות הרבי ב'אוהל', וכן הנחיות לכוהנים המבקרים שם, נדפסו בספר 'הלכות ומנהגי חב"ד', עמ' 259].

25) ספר המנהגים עמ' 96. עניינה - לסייע (ללא פירסום שם המנדבים) לבחורים המשקיעים כמה שנים ללימוד תורה ללא חשבונות אודות פרנסה (דברי הרבי במעמד יסוד הקרן, שיחת י' בשבט תשט"ו ס"ל לא, תורת מנחם כרך יג עמ' 247 ואילך).

26) ספר המנהגים שם, וש"נ. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו עמ' רפב. והכוונה לא רק להקפיד שלא לאכול בגלל האמור בוזה שאין ללכת שמה ללא תענית [ונ"א אמר הרבי לאחד התמימים שאכל לפני שהלך לאוהל: "א רחמנות אויף דיר" - [רחמנות עליך...]] - יומן תש"י, נספח לשיחות קודש - תש"ל החדש עמ' 226], אלא גם להקפיד לשתות תחילה (וכן הקפיד הרבי), כדי שלא להיות בכלל "מרעיב עצמו ולן בבית הקברות" (ראה גם בגשר החיים ח"א ס"ע שז, ובנטעי גבריאל הל' אבילות ח"ב עמ' תרכ"ג. בנטעי גבריאל שם כתב, שלכן נמנע הרבי מלבקר באוהל ביום התענית). וע"ע דיון בזה ב'התקשרות' גיליון תיב עמ' 19. ולהעיר עוד מסיפורו של חבר המזכירות הרה"ח ר' בנימין ש' קליין שלפעמים היה הרבי אוכל פיסת שוקולד לפני הנסיעה לאוהל. כן להעיר מיומנו האישי של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מביקורו בארה"ק בשנת תרפ"ט ('מסע הרבי בארה"ק' עמ' 252 ועמ' 255), שביום ה' מנ"א אכלו מזונות בשכם ואח"כ נסעו לצינוי האר"י וכו' בצפת, וביום ז' מנ"א בשעה 12 היתה סעודה, ואח"כ נסעו לקבר רחל. ואם כי מצב בריאותו של הרבי היה קשה אז, עד שביקשו ממנו לבל יתענה בת"ב (שם עמ' 256), הרי לכאורה השתתפו בזה גם המלווים אותו. וצ"ע. ומאיך בלקוטי דיבורים ח"ד ליקוט לו, ברשימת המאסר עמ' 1354, מספר אדמו"ר מהוריי"צ שהלך ל'אוהל' בעודו בתענית ממש, ואולי היו כל אלה מצבים מיוחדים, וע"ע. וכן צ"ע אודות החתנים והכלות (ובני משפחותיהם) שנוטעים ביום החתונה (שמתענים בו) לאוהל.

שלו²¹.

במשך המעת לעת - ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם²².

במשך המעת לעת - לעשות התוועדות²³.

[מכיוון שזו התוועדות הקשורה בהילולא, מהנכון לפתוח בדבר תורה של בעל ההילולא²⁴].

לקבוע שעה במשך המעת לעת - לבאר לבני ביתו שי' אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו.

במשך המעת לעת - לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר ... לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנתו על דבר אמירת תהילים, לימוד חומש עם פירוש רש"י - ובמקומות המתאימים - גם על דבר לימוד התניא כפי שחלקו לימות השנה. - אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך התוועדות.

במשך המעת לעת - לבקר (המוכשרים לזה) במקום כינוסי הנוער החרדי - ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעת עתה עדיין אינו חרדי - ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק מו"ח אדמו"ר, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום וההיות שהם מסוגלת הנוער. מובן אשר, אם זהו מתאים לתנאי המקום,

21) מס' הפקס באוהל: 1-718-723-4444

22) כדי להקל על הציבור, מוצעים בזה פרקים קלים ייחסיים:

י - יומא פ"ח; ו - דמאי פ"ב; ס - תענית פ"ב; ז - חלה פ"ב; י - ביכורים פ"א (אפשר גם לחזור על יומא פ"ח - אג"ק כרך יז, עמ' רעא); צ - פרה פ"ט; ח - שבת פכ"ב; ק - נדרים פ"ח.

23) אצל הרבי היה הסדר בהתוועדות: קודם מאמר חסידות, ואחר כך סיום מסכת (ראה שיחת מוצש"ק י' בשבט תשל"ס).

בעת ההתוועדות של י' בשבט בכל שנה, נהג הרבי לומר מאמר המתחיל בפסוק 'באתי לגני'. בכל שנה נהג הרבי לבאר פרק אחד בהמשך ההילולא לפי הסדר. תשי"א-תשל"א. תשל"א-תש"נ וכו'. הרבי ביאר את הפרק בפרטיות, בצירוף ביאורים מתורתו של כל אחד מרבותינו נשיאנו, מהבעש"ט ואילך (ראה 'כפר חב"ד' גיליון 795 עמ' 24).

24) שיחת כ' מנ"א תשל"א בתחילתה.

ספר
חובה
בכל בית
חב"די

בשורה טובה לאנ"ש חסידי חב"ד

הופיע הספר החשוב

הלכות ומנהגי חב"ד ליום יום ולמעגל השנה

בעריכת הרב יוסף-שמחה גינזבורג,
מתוך מדור 'לוח השבוע' שבגיליון 'התקשרות'

ניתן להשיג בחנויות המובחרות | הפצה ראשית: חיש הפצת המעיינות 03-9600770

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש